

Valtion yksityisteiden perusparannusavustus

Lapin ELY-keskus
Jukka Rantajärvi

Lapin yksityistiet kuntoon v.2023

Sisältö

- Avustettavat parantamishankkeet
- Avustuksen hakeminen
- Hakemuksen liitteet
- Yleistä avustuksesta
- Maksatus
- Valvonta ja katselmukset
- Siltahankkeiden alustava suunnittelu
- Muistilista tiekunnille
- Neuvonnan yhteystiedot

Avustettavat parantamishankkeet

Ensisijaisesti avustettavia hankkeita

- huonokuntoiset sillat ja suuret tierummut
- liikenneturvallisuuden kannalta tärkeät kohteet
- merkittävät ja yllättävät luonnonolosuhteiden aiheuttamat korjauskohteet

Lisäksi voidaan avustaa muun muassa

- tien kuivatuksen ja kantavuuden parantamista
- muuta liikenneturvallisuuden parantamista, kuten tielinjan siirtäminen tai kaarteiden oikaisu
- tulva- ja routavaurioiden korjaamista

Metsäteiden osalta tulee selvittää ensisijaisesti KEMERA-rahoitus

Avustuksen hakeminen

- **Yksityisteiden valtionavustushakemus tehdään sähköisessä asiointipalvelussa**
<https://www.ely-keskus.fi/yksityisteiden-parantamisen-avustaminen>
- Sähköinen asiointi vaatii vahvaa tunnistautumista esim. pankkitunnuksilla.
- Nettisivulla: Aluehallinnon asiointipalvelu: Valitse Palvelut>Liikenteen palvelut>Avustukset yksityisteiden parantamiseen
- Hakemuksen voi tallentaa luonnoksena ja palata myöhemmin jatkamaan sitä. Asiointipalvelussa avustusprosessi etenee eri vaiheissaan sujuvasti ja hakija voi seurata käsittelyn ja maksatuksen etenemistä asiointipalvelun kautta.
- Hakemus liitteineen jää talteen ja hakijan käyttöön asiointipalveluun.
- Ohjeistusta: <https://www.ely-keskus.fi/yksityistieavustukset>
<https://www.traficom.fi/fi/traficom/tietoa-traficomista/yksityisteiden-valtionavustukset>

Hakemuksen mukana aina toimitettavat liitteet

1. Rekisteriote ja karttaliite, johon tien vaikutusalueen pysyvä ja vapaa-ajan asutus on merkitty (Maanmittauslaitos, **KTJ-ote** kiinteistötietojärjestelmästä /yksityistie)

2. **Ajantasainen Digiroad-tosite** Väyläviraston ylläpitämästä tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä

3. **Allekirjoitettu pöytäkirjan ote tiekunnan kokouksesta**, jossa on päätös hankkeesta ja päätös, että avustusta haetaan ELY-keskukselta, myös päätös siitä että otetaan avustus vastaan. Lisäksi valtuutetaan henkilö asioimaan sähköisesti hankkeeseen liittyvissä asioissa.

4. **Suunnitelma-asiakirjat** (työselite, suoritepohjainen kustannusarvio, suunnitelmakartta paalulukuihin, tyyppipoikkileikkaus parannettavasta runkorakenteesta)

Tarvittaessa:

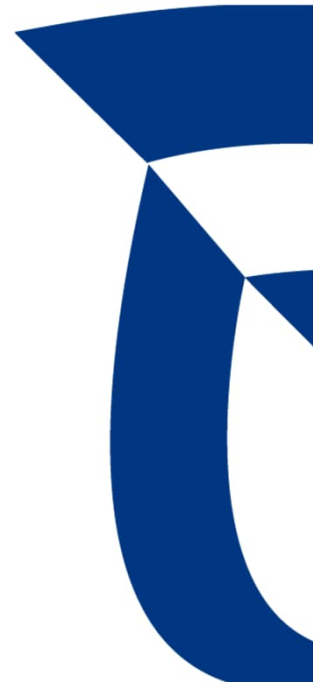
- aukkolausunto (silta- tai rumpuaukon mitoittamiseen liittyvä asiantuntijalausunto)
- mahdollinen AVI-viraston vesistölainmukainen lausunto
- muut luvat, suostumukset ja lausunnot tarvittaessa
- tiekunnan säännöt, jos tiekunta on vahvistanut sellaiset itselleen

Yleistä yksityistieavustuksesta

- Vuoden 2019 lakimuutoksella lievennettiin valtionavustusehtoja; 3 pysyvän asutuksen ehto on poistettu, ei kilometrirajoitusta
- Valtionavustuskelpoisuuden ehdot:
  1. Tielle on perustettu tiekunta (**KTJ-ote**; toimitsijamiehen/ hoitok. pj:n yhteystiedot)
  2. Tiekuntaa ja yksityistietä koskevat tiedot ovat **ajantasaiset** Maanmittauslaitoksen yksityistierekisterissä ja tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä (**Digiroad-tosite**)
- Avustus yksityisteiden perusparannuksissa on
  - yleensä **50% (vuoden 2023 alusta 70%)** hankkeen **arvonlisäverollisista** kustannuksista
  - ensisijaisissa kohteissa kuten **siltahankkeissa** tuki voi olla **75% (vuoden 2023 alusta 85%)**
- Käytännössä alle 10 000 euron hankkeita avustetaan harvoin.
- Määrärahaa avustuksiin on tällä hetkellä hyvin käytettävissä.

Yksityisteiden avustuksien maksaminen

- KEHA-keskus hoitaa valtionavustusten maksatustehtävät:

<https://www.kehaskusekus.fi/yhteystiedot/haemaksatusta/liikenne/>

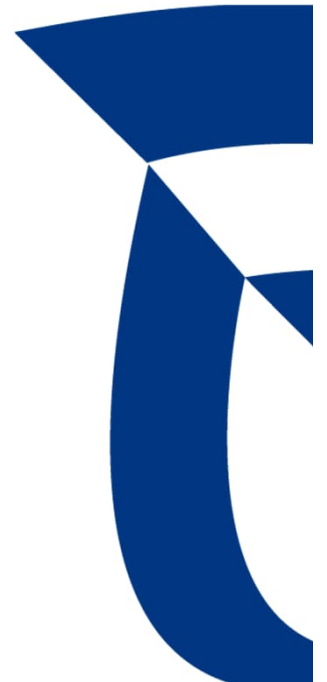
- Avustuspäätöksessä kerrotaan, kuinka monessa erässä avustus voidaan enintään maksaa.
- Tie kunta tekee avustuksen vastaanottoilmoituksen, nimeää valvojan ja voi hakea ennakkoerän maksatusta, joka on 30%. Tämä voidaan maksaa ilman kuluselvitystä.
- Seuraavat erät maksetaan avustuspäätöksen mukaisesti, kun riittävästi kustannuksia on syntynyt. Maksatus tapahtuu aina kuitteja vastaan.
- Viimeisen loppumaksatushakemuksen yhteydessä annetaan selvitys hankkeen toteutuneista kokonaiskustannuksista ja valvojan loppuraportti kuvineen ja kunnes ELY:n valvoja on suorittanut lopputarkastuksen hankkeelle.

Valvonta ja katselmukset

- Yksityisteiden avustuksien käytön valvonta:
  - Avustushakemuksen käsittelyyn voi liittyä sekä alku- ja lopputarkastuksen maastokäynti yksityistiellä
  - Työt voi aloittaa vasta kun avustuspäätös on saatu
  - Mahdollisista oleellisista suunnitelmamuutoksista tulee sopia etukäteen ELY;n valvojan kanssa.

- Avustetun hankkeen osalta tiekunnalla on **raportointivastuu**; toimitettava maksatushakemuksen liitteet ja hyväksytyin valvojan loppuraportti valokuvineen
- Loppuraportissa tulee selvittää hankkeen alkutilanne, tärkeimmät vaiheet sekä lopputulos valokuvineen. Onko toimittu suunnitelman mukaisesti?
- hankkeelle nimetty valvoja ja tiekunta vastaa hankkeesta

Siltahankkeiden alustava suunnittelu

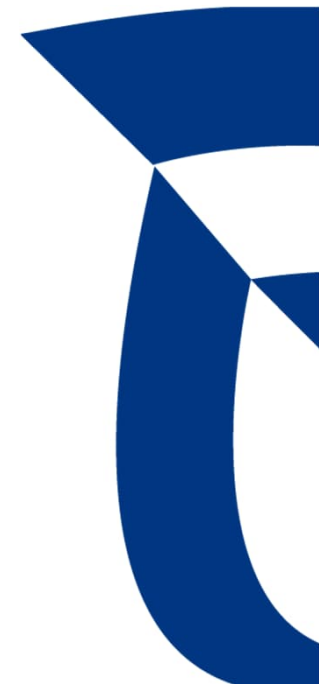
- Tiekuunnan tulee olla yhteydessä ELY-keskukseen hyvissä ajoin ennen mahdollisen parantamishankkeen suunnittelun aloittamista ja suunnitelmien tilaamista
- Siltasuunnittelijalla ja suunnitelmien tarkastajalla tulee olla riittävä kokemus ja pätevyys
- Tiekuunnan tulee tarkastuttaa suunnitelmat ennen niiden toimittamista ELY-keskukseen
- Siltahankkeissa noudatetaan menettelyä, jossa tiekuunta tilaa ja tarkastuttaa sillan rakennus- ja korjaussuunnitelmat.
- Tarkastukseen kuuluvat menettelyt kuvattuna yksityiskohtaisesti Liikenneviraston ohjeessa: Taitorakenteiden rakennussuunnitelmien tarkastusohje (30/2014).

Muistilista tiekunnalle

- Varmistukaa ensin tien avustuskelpoisuudesta, ohjeistus
<https://www.ely-keskus.fi/yksityistieavustukset>
<https://vayla.fi/vaylista/aineistot/digiroad/yksityistietietojen-lisaaminen-digiroadiin>
- Tiekunnan kokouskäytännöt
  - selkeät päätökset, valtuudet (+ mahd. sopimukset kunnan kanssa)
- Käyttäkää ammattitaitoista suunnittelijaa ja valvojaa
- Valtion avustusosuus yleisesti 50 (v. 2023 70) %, sillat 75(v.2023 85) %
(putkisilta Ø > 1 m avustus 75/85%, jos hanke yli 5000€)
- ELY-keskus päättää avustuksista hakemuksien perusteella ja määrärahojen puitteissa. Avustettavia kohteita ja avustusten suuruutta harkittaessa otetaan huomioon parantamistarve, esitetyt toimenpiteet, valtionavustuksen tarve sekä hankkeiden kiireellisyys ja tärkeys.
- Valtionavustukset ovat harkinnanvaraisia, alle 10 000 € sis. alv hankkeita avustetaan harvoin.
- Tien normaalia kunnossapitoa ei avusteta. Tieosakkaiden on pidettävä tie tarkoitustaan vastaavassa eli tieosakkaiden liikenteen edellyttämässä kunnossa.

Neuvonta yksityisteiden valtionavustusasioissa

- <https://www.ely-keskus.fi/yksityistieavustukset>

OTA YHTEYTTÄ Liikenteen asiakaspalvelu

- [Palauteväylä](#)

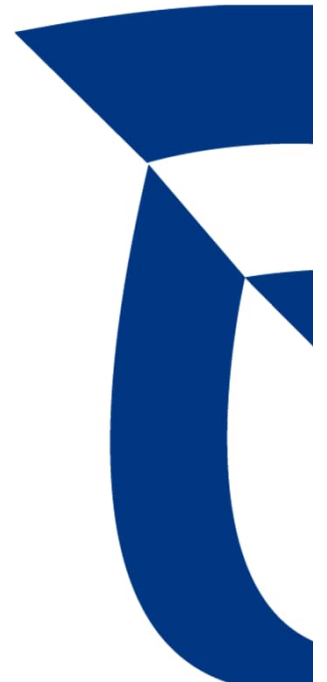
Neuvonta yksityisteiden valtionavustusasioissa

- [Yksityistieapuri \(ELY-keskus\)](#)
opastaa asioinnin alkuun

0295 020 603 ma-pe klo 9-15 (pvm/mpm)

Chat-palvelussa asiakasneuvoja paikalla ma-pe klo 9-15
(muuna aikana virtuaalineuvoja)

sähköposti: liikenteen.asiakaspalvelu(at)ely-keskus.fi

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Jukka Rantajarvi
Projektipäällikkö
jukka.rantajarvi@ely-keskus.fi
0295 037008, 0295 037000 (vaihde)

19.10.2022